

4. Степанюк Р. Л., Колесник В. Г. Судова комп'ютерно-технічна експертиза: стан і перспективи розвитку. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2023. Вип. 2(102). С. 289—305. DOI: 10.33766/2524-0323.102.289-305 (дата звернення: 30.08.2023).
5. Лук'янова В. О., Бузина С. О., Бушмін В. О., Царинний Є. О. Особливості огляду транспортного засобу як об'єкта судової транспортно-товарознавчої експертизи з метою визначення шкоди та відшкодування збитків, завданих Україні та її громадянам внаслідок збройної агресії Російської Федерації. *Проблематика документального оформлення, визначення шкоди та відшкодування збитків, завданих Україні та її громадянам внаслідок збройної агресії Російської Федерації*: тези наук.-практ. конф. (Харків, 22.06.2022). Харків, 2022. С. 132—136.

Щодо змін у підготовці судово-експертних кадрів вищої кваліфікації

Дар'я Давиденко,

канд. економ. наук, ст. дослідн., ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9124-9511>, e-mail: davidenko.dasha@ukr.net

Юлія Костенко,

ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5870-1502>, e-mail: yuliakostenko26@gmail.com

У роботі розглянуто проблемні аспекти процедури підготовки кадрів вищої кваліфікації в судово-експертних установах відповідно до оновлених норм законодавства.

Ключові слова: вища освіта; доктор філософії; кадри вищої кваліфікації; підготовка; судова експертиза.

Concerning changes in the training of forensic experts of the highest qualification

Daria Davydenko, Yuliia Kostenko

The work examines problematic aspects of the procedure for training highly qualified personnel in forensic expert institutions in accordance with the updated legal norms.

Keywords: higher education; doctor of philosophy; highly qualified personnel; training; forensic examination.

Постановою Кабінету Міністрів України (далі — *постанова КМУ*) від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» [1] внесено зміни до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (далі — *Порядок*), що передбачають суттєві перетворення у процедурі підготовки кадрів вищої кваліфікації, зокрема судово-експертних наукових установ. Зважаючи на те, що Порядок набуває чинності з 1 січня 2024 року, зміни вплинуть на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за судово-експертних профілем не лише майбутніх періодів, а й останніх років навчального циклу.

На відміну від чинної постанови КМУ від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» [2], публічний захист наукових досягнень у формі дисертації має відбутись протягом строку навчання в аспірантурі. Так, фактично Порядок [1] ліквідує норму захисту наукової роботи впродовж двох років після закінчення навчання в аспірантурі, що свідчить про введення часових обмежень для аспірантів, про які їх заздалегідь не попередили.

Крім того, за новим Порядком, відрахованого без захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії наділено правом повторно вступити до

аспірантури, що нівелює всі його освітні здобутки за цей період навчання. Варто також зауважити, що змістовні зміни відбудуться у процедурі подання до разової спеціалізованої ради наукової роботи й у її публічному захисті. Інформацію на всіх етапах вносять до електронної бази Національного агентства з питань забезпечення якості освіти та підписують електронними підписами. Нововведення відповідно до Порядку [2] обмежують індивідуальний шлях аспіранта з підготовки наукової роботи та порушують його право на вибір закладу вищої освіти або наукової установи для проведення захисту. До того ж зміни стосуються здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які вступали до аспірантури за напрямом судової експертизи за іншим Порядком, що також протирічить нормі «закон не має зворотної сили».

Отже, демонстративне нехтування інтересами здобувачів з боку Міністерства освіти і науки України є результатом порушення процедури прийняття цього нормативно-правового акту Кабінетом Міністрів України, що не пройшов публічного обговорення. На нашу думку, законотворці у сфері вищої освіти мають надати додаткові роз'яснення щодо оновленого Порядку й розробити перехідні положення, які максимально враховуватимуть інтереси здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Перелік джерел посилання

1. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів : постанова КМУ від 19.05.2023 р. № 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.08.2023).
2. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : постанова КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змін. та допов.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.08.2023).

Проблеми використання штучного інтелекту під час розслідування кримінальних правопорушень

Євгенія Демидова,

канд. юрид. наук, доц., Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна, ORCID : <https://orcid.org/0000-0002-5049-7946>, e-mail: ye.ye.demydova@nlu.edu.ua

Технології штучного інтелекту розвиваються, відкриваючи безпрецедентні можливості для модернізації діяльності правоохоронних органів. Однак їх запровадження пов'язано також із багатьма правовими та етичними проблемами, які підлягають негайному розв'язанню.

Ключові слова: цифрова криміналістика; штучний інтелект; розслідування кримінальних правопорушень.

The Challenges in Artificial Intelligence Usage in Criminal Investigations

Yevgeniya Demydova

Artificial intelligence technologies are evolving, opening unprecedented opportunities to modernize law enforcement. However, their implementation is also fraught with many legal and ethical issues that must be addressed immediately.

Keywords: digital forensics; artificial intelligence; criminal investigations.

Використання штучного інтелекту останнім часом набирає обертів. Ці технології впроваджуються у різні сфери життєдіяльності людини, зокрема, у судочинство. Потенціал використання технологій штучного інтелекту є надзвичайно великим, проте водночас виникають суттєві проблеми та виклики, які підлягають ретельному вивченню та розв'язанню.